

คู่มือสิทธิของประชาชนและขั้นตอน
การให้บริการประชาชน ตาม พ.ร.บ.
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ.๒๕๔๐
เทศบาลนครปากเกร็ด
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เทศบาลนครปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี

โทร ๐๒ - ๙๖๐ - ๙๗๐๔ - ๑๔ ต่อ ๖๑๒

โทรสาร ๐๒ - ๕๘๓ - ๖๖๖๘

www.oic.go.th/INFOCENTER18/1880

คำนำ

ด้วยศูนย์ข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ด ได้จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และได้ดำเนินการจัดองค์ความรู้ ให้เป็นระเบียบ และมีมาตรฐานเพื่อให้บริการประชาชน และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

การจัดทำคู่มือสิทธิประชาชนตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ จัดทำโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมีอยู่ตามกฎหมายเพื่อใช้ ปกป้องสิทธิของตนเอง

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ สำหรับประชาชน และขอขอบคุณข้อมูลจากหนังสือคู่มือสิทธิประชาชนตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และเอกสารขั้นตอนการใช้สิทธิร้องเรียนและสิทธิอุทธรณ์ ของสำนักงาน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักนายกรัฐมนตรีและคู่มือประชาชน สำหรับการ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เทศบาลนครปากเกร็ด

ธันวาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

คำนำ	หน้า
๑. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คืออะไร?	๑
๒. สิทธิของประชาชนตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ มีอะไรบ้าง	๖
๓. ขั้นตอนการใช้สิทธิร้องเรียน และสิทธิอุทธรณ์	๑๕
๔. ความหมายของข้อมูลข่าวสารฯ / เหตุผลสำคัญที่ต้องคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	๒๑
๕. ข้อมูลข่าวสารของราชการ มีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร	๒๔
ภาคผนวก	๒๗
พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐	
แบบฟอร์มคำร้องขอข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ด	
ขั้นตอนการรับบริการข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ด	

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คืออะไร

๑. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คืออะไร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือกฎหมาย ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นกฎหมายฉบับแรกที่รับรองสิทธิได้รู้ (Right to know) ของประชาชน โดยไม่ต้องมีส่วนได้เสีย และเป็นหลักประกันให้กับประชาชนทุกคนที่จะมีโอกาสในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐได้อย่างกว้างขวางมากขึ้นพร้อมๆกับจะได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของรัฐด้วย หลักประกันดังกล่าว มีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญา และอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมไทยทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

๑.๑ “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่าอย่างไร

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูลหรือสิ่งใดๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร ตัวเลข แฟ้ม รายงาน สัญลักษณ์ หนังสือ เสียง แสง แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมายรหัส หรือ สิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้ นั้นได้ เช่นลายพิมพ์นิ้วมือแผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

๑.๒ หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดย ถูกต้องกับความจริงอันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้นสมควรกำหนดให้ประชาชน มีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นไม่ต้องเปิดเผยเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน โดยหน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนประกอบกัน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะรักษาประโยชน์ของตนประการหนึ่ง กับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการอีกประการหนึ่ง

๑.๓ เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ

เจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์ของการจัดให้มี พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มี ๓ ประการ คือ

๑. รองรับสิทธิได้รับหรือได้รับทราบของประชาชน (Right to Know) เมื่อประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารแล้ว ก็อาจนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามความต้องการเพื่อ

- (๑) ปกป้องประโยชน์ส่วนบุคคล
- (๒) ปกป้องประโยชน์สาธารณะ
- (๓) มีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

๒. การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารสำคัญ ภายใต้หลักการความจำเป็นในการคุ้มครอง แบ่งเป็น ๓ เรื่อง คือ

- (๑) การคุ้มครองความลับของทางราชการ โดยมีระเบียบกำหนดไว้แน่ชัดว่า ข้อมูลข่าวสารใดจะกำหนดชั้นความลับได้อย่างไรบ้าง
- (๒) การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน เช่น ความลับทางการค้า หรือในการดำเนินธุรกิจ เช่น สูตรผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยีการผลิต เป็นต้น
- (๓) การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมิให้มีการละเมิด ซึ่งจะกระทบต่อสิทธิประโยชน์ส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (privacy)

๑.๔ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์

๑. ประชาชนมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร

(๑) ประชาชนเป็นสมาชิกของชุมชนและเมื่อมีสิทธิเลือกตั้ง ต้องเป็นผู้มีหน้าที่ไปเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นที่เป็นคนดี และมีความรู้ ความสามารถ ให้มาบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่การมีส่วนร่วม กำหนดแผนงานโครงการ มีส่วนร่วมดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) ประชาชนมีความผูกพันกับชุมชนของตนเพราะถือเป็นเจ้าของชุมชน ย่อมเป็นเจ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและย่อมเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบาย แผนงาน โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๕ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์

๑. ประชาชนมีความสำคัญที่ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร

ประชาชนมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

(๑) ประชาชนเป็นสมาชิกของชุมชนและเมื่อมีสิทธิเลือกตั้งต้องเป็นผู้มีหน้าที่ไปเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ที่เป็นคนดีและมีความรู้ ความสามารถ ให้มาบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่การมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานโครงการ มีส่วนร่วมดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) ประชาชนมีความผูกพันกับชุมชนของตนเพราะถือเป็นเจ้าของชุมชน ย่อมเป็น เจ้าขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและย่อมเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในนโยบาย แผนงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประโยชน์กับประชาชนอย่างไร
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีประโยชน์กับประชาชน ดังต่อไปนี้

(๑) ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์

(๒) ทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้สิทธิของตนเอง และสามารถใช้สิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

(๓) ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิดริเริ่ม ร่วมวางแผนพัฒนา ร่วมตัดสินใจในกิจการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และสามารถติดตามผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรักษาผลประโยชน์ของชุมชนได้

๓.การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คืออะไร

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนได้ฟังได้อ่าน ได้พบ ได้เห็น และได้รับความรู้จากข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ข้อมูลข่าวสารจากป้ายประกาศ จากจดหมายข่าว จากเสียงตามสาย จากวิทยุ จากโทรทัศน์ จากอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

๔.ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่องทางใดได้บ้าง

ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้หลากหลายช่องทาง ดังต่อไปนี้

- หอกระจายข่าวชุมชนหรือเสียงตามสายในชุมชน
- เอกสารข้อเท็จจริงต่าง ๆ
- ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
- เวทีนำเสนอข้อมูล
- รายงานการศึกษา
- วิทยุกระจายเสียง
- จดหมายข่าว
- การแถลงข่าว
- วีดิทัศน์
- ที่รื้อท้องถิ่น
- อินเทอร์เน็ต
- ทัศนศึกษาหรือเยี่ยมชมโครงการ

๕. ประชาชนมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องใดบ้าง
สิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ได้แก่

(๑) สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการประชุมสภาท้องถิ่น เช่น รับรู้ข้อมูลข่าวสาร
การกำหนด การประชุมสภาท้องถิ่น วาระการประชุม วันเวลา และสถานที่
การจัดประชุมสภาท้องถิ่น

(๒) สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และรายละเอียดแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการจัดเก็บภาษี
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบัญญัติขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น เช่น รับรู้ข้อมูลการกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมพิจารณา
ร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นรับรู้ความคิดเห็นและผลการพิจารณาร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น
ในทุกขั้นตอนรับรู้รายละเอียดข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นต้น

(๕) สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี เช่น รับรู้ข้อมูล
เกี่ยวกับการเงินและบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับรายงาน
งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๖) สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

(๗) สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางราชการ

ตัวอย่าง

อบต.ดอนแก้ว มีช่องทางให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ดังนี้

๑. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้แก่ แผ่นพับ
เอกสาร ข้อมูลติดบอร์ดทุกหมู่บ้านและบอร์ดอบต. วารสาร จดหมายข่าว ป้ายประกาศ รายงานฯ
โปสเตอร์ ปฏิทินแสดงกิจกรรม/โครงการที่ทำ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

๒. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการสื่อสารผ่านการถ่ายทอดเสียงและเครื่องมือสื่อสาร ได้แก่
หอกระจายข่าว เสียงตามสาย วิทยุชุมชน วิทยุกระจายเสียง รถประชาสัมพันธ์ การสอบถามข้อมูล
ทางโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต รายการเคเบิลทีวีในชุมชน

๓. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการจัดเวทีประชุม ได้แก่ เวทีประชุมประชาคม
เวทีประชุมหมู่บ้าน กิจกรรมเวทีช่วงกำหนด (ลานความคิด) กิจกรรม อบต.สัญจร การประชุมแผน
สัญจรของ อบต. การประชุมสภาท้องถิ่นสัญจร

๔. จัดให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางสื่อบุคคลและศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ การแจ้งข้อมูล
ข่าวสารผ่านทางผู้นำการตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของอบต.

สิทธิของประชาชนตาม พ.ร.บ. ข้อมูล ข่าวสารของราชการฯ มีอะไรบ้าง

๒. สิทธิของประชาชนตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ มีอะไรบ้าง

๒.๑ สิทธิต้องรู้ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

๑. โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
๒. สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
๓. สถานที่ติดต่อเพื่อรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
๔. กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไป ต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๕. ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายจ่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

๒.๒ สิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙

สำหรับข้อมูลข่าวสารที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชน ตรวจสอบได้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ โดยไม่ต้องมีคำขอและไม่ต้องมีส่วนได้เสีย เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นั้น ประกอบด้วย

๑. ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชนรวมทั้งความเห็นแย้ง และคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าวหรือผลพิจารณา

- เป็นกรณีที่เอกชนยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อให้พิจารณาในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การขออนุญาต การขออนุมัติที่เป็นบรรทัดฐาน
- เป็นกรณีที่เอกชนโต้แย้งคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่ไม่อนุญาต ให้แก้ตน ในเรื่องนั้นๆ มีสิทธิอุทธรณ์ไปยังผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณา

๒. นโยบายและการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ (๔)

เป็นสิ่งที่ประชาชนควรได้รับรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในทางปฏิบัติหรือเพื่อให้ ข้อเสนอแนะ ต่อนโยบายแนวและทางการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐอันเป็นสิ่งสำคัญ ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน นโยบายและการตีความดังกล่าว ได้แก่

๑) นโยบายพลังงานแห่งชาติ

๒) นโยบายตำรวจแห่งชาติ

๓) การตีความของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ หน่วยงานนั้น ๆ

๓. แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารที่สำคัญที่ประชาชนทั่วไปควรได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี ตลอดจนแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐในการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี เพื่อให้กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างต่าง ๆ มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส ได้แก่

- ๑) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของหน่วยงาน
- ๒) แผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี
- ๓) งบประมาณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการอุดหนุนจากรัฐ
- ๔) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๔. คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทบต่อเอกชน

คู่มือหรือคำสั่งนี้มีที่มาสองทาง คือ หน่วยงานของรัฐนั้นเป็นผู้ตราหรือกำหนดให้มีทางหนึ่ง และหน่วยงานอื่นเป็นผู้ตราหรือกำหนดขึ้นมีผลให้หน่วยงานของรัฐนั้นต้องปฏิบัติอีกทางหนึ่ง เช่น กระทรวงมหาดไทยในฐานะองค์กรกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกแนวทางปฏิบัติต่างๆ เป็นต้น คู่มือหรือคำสั่งดังกล่าวได้แก่

- ๑) คู่มือการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร
- ๒) คู่มือการขออนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- ๓) คู่มือขออนุญาตตั้งโรงงาน

๕. สิ่งพิมพ์ที่อ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ โดยเฉพาะมาตรา ๗ (๔) ที่เผยแพร่เป็นสิ่งพิมพ์ไว้แล้วไม่จำเป็นต้องนำลงในราชกิจจานุเบกษาอีก เพียงแต่อ้างอิงไว้ในราชกิจจานุเบกษาว่าได้มีการพิมพ์ เผยแพร่ รวมทั้งจำหน่ายแจกข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแล้ว และต้องจัดให้มีสิ่งพิมพ์นั้นไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้เพื่อป้องกันปัญหาในกรณีจัดทำภายหลังไม่สะดวก

๖. สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

๑) สัญญาสัมปทาน คือ สัญญาที่รัฐอนุญาตให้เอกชนจัดทำบริการสาธารณะ เช่น การเดิน รถประจำทาง เป็นต้น หรือสัญญาให้เอกชนจัดทำประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การทำไม้ การทำเหมืองแร่ เป็นต้น

๒) สัญญาผูกขาดตัดตอน คือ สัญญาที่ให้สิทธิเอกชนกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้เพียงผู้เดียว เช่น สัญญาให้ผลิตสุรา เป็นต้น

๓) สัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ คือกิจการที่เป็นหน่วยงานของรัฐแต่มีการร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำ เช่น สัญญาให้บริการโทรศัพท์ เป็นต้น

๗. มติคณะรัฐมนตรี มติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี

มติของคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายมีความสำคัญในการบริหารราชการ ได้แก่

- ๑) มติคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
- ๒) มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร
- ๓) มติคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
- ๔) มติคณะกรรมการนโยบายการเงิน
- ๕) มติคณะกรรมการพลังงานแห่งชาติ
- ๖) มติคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

๘. ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดซึ่งขณะนี้มิได้อยู่ ๖ ฉบับ ดังนี้

- ๑) ประกาศประกวดราคาและประกาศสอบราคาของหน่วยงานของรัฐ
- ๒) ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับสรุปผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างในรอบเดือนของหน่วยงานของรัฐ (แบบ สขร. ๑)
- ๓) ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
- ๔) ข้อมูลข่าวสารตามเกณฑ์มาตรฐาน ความโปร่งใสและตัวชี้วัดความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐ
- ๕) ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยที่ใช้งบประมาณ
- ๖) ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับที่สาธารณะประโยชน์

๒.๓ สิทธิรู้ด้วยการขอข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๑

นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๗ หรือที่จัดไว้ ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือที่มีการจัดให้ประชาชนค้นคว้าได้ตามมาตรา ๒๖ แล้ว ประชาชนก็ยังสามารถขอข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ได้โดยไม่ต้องมีส่วนได้เสียกับข้อมูลด้วย โดยคำขอของผู้นั้นต้องระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการ ในลักษณะที่อ่านแล้วเข้าใจได้ตามสมควรว่าเป็นข้อมูลข่าวสารใด ซึ่งหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอและมีข้อมูลข่าวสารในครอบครอง หรือควบคุมดูแลต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร ซึ่งมีมติ ค.ร.ม. กำหนดว่าภายในเวลา ๑๕ วัน แต่ถ้าขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรก็อาจได้รับข้อมูลข่าวสารเกินกำหนดนั้นได้

สำหรับข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่ายหน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้อีก

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดหาให้ตามคำขอต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ไม่ต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ แต่ถ้าเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพ หรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใดถือว่าอยู่ในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ หรือหากหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขอนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้น หรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

๒.๔ สิทธิศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๒๖

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษา หรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่ หอจดหมายเหตุแห่งชาติกรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่ง ให้แยกตามประเภท ดังนี้

๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ (ข้อมูลบางส่วนไม่ได้) เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ (ข้อมูลบางส่วนที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผย) เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

๑) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เอง เพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดในประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่ตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติกรมศิลปากร

๒) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นยังไม่เปิดเผย โดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้น ให้กำหนดระยะเวลาได้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงบตบัญญัติตามมาตรานี้มีให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

๒.๕ สิทธิได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๑๒

ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะ อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ใน ความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยเร็ว

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น ๑๖ ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

๒.๖ สิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีมีส่วนได้เสีย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้าน ภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อย กว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้ โดยทำเป็นหนังสือ ถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้าน และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มิคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัย ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้แล้วแต่กรณี

๒.๗ สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ

ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัด ข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูในศูนย์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหา ข้อมูลข่าวสารให้แก่ตน ตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันควร ผู้นั้นมีสิทธิ ร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (กขร.) เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน ตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการต้องพิจารณา ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นให้ขยายเวลา ออกไปได้แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

๒.๘ สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (กวจ.) ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิ ที่จะได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น จะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่ เป็นจริงให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสาร แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณา คำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตาม ที่มีคำขอให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตาม มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูล ที่ถึงแก่กรรมแล้วได้

๒.๙ สิทธิได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา ๒๓ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อ การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้ มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณี ที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่ง ดังต่อไปนี้

- (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
- (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- (ง) วิธีการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
- (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
- (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล

๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้า หรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้น เป็นกรณีที่อาจให้ข้อมูลได้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับหน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีที่มีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้

๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

๒) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติ หรือสำมะโนต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

๔) เป็นการใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจสอบคุณค่าในการรักษา

๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดีไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

๘) ต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงโดย พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นได้กำหนดให้คนไทยทุกคนรวมถึงคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยมีสิทธิได้รับความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน โดยให้หน่วยงานของรัฐต้องระมัดระวังในการจัดเก็บ และมีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลรวมทั้งกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบข้อมูลสิทธิ ในการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร กรณีที่จัดเก็บไว้ไม่ถูกต้อง

ทั้งนี้ กฎหมายยังได้กำหนดกลไกในการให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชนไว้ โดยให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยอุทธรณ์ คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หรือคำสั่งไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลแล้วแต่กรณี อันเป็นหลักประกันสิทธิของประชาชนตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารฯ ให้มีความมั่นคงเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. ดังกล่าว

ขั้นตอนการใช้สิทธิร้องเรียน และสิทธิอุทธรณ์

๓. ขั้นตอนการใช้สิทธิร้องเรียน และสิทธิอุทธรณ์

๓.๑ ขั้นตอนการใช้สิทธิร้องเรียน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๑) ประชาชนยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

๒) หากหน่วยงานของรัฐเพิกเฉยไม่แจ้งผลการดำเนินการตามคำขอภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประชาชนมีคำขอหรือหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยไม่มีเห็นผลอันสมควรหรือหน่วยงานของรัฐ ปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ขอแต่ผู้ขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง

๓) ประชาชนผู้ขอข้อมูลยื่นคำร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (คำร้องเรียนสามารถยื่นภายหลัง ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้อื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ ที่ครอบครองข้อมูลตามคำขอ) แต่หากหน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตาม คำขอแต่ผู้ขอไม่เชื่อสามารถร้องเรียนได้ทันที

๔) คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็น เรื่องร้องเรียน/คณะอนุกรรมการดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารดำเนินการพิจารณา (ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน กรณีมีเหตุ จำเป็นให้ขยายเวลาได้แต่ต้องแสดงเหตุผล และรวมเวลาทั้งหมดแล้วไม่เกิน ๖๐ วัน)

๕) แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียน และอาจให้คำแนะนำกับหน่วยงานเพื่อปฏิบัติ ให้ถูกต้องต่อไป แล้วรายงานสรุปเสนอคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ทราบ

คำอธิบายการดำเนินการใช้สิทธิร้องเรียน

๑) การขอข้อมูลข่าวสาร

๑.๑ คำขอข้อมูลข่าวสารควรทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียด ชื่อ ที่อยู่ และ เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

๑.๒ ระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการขอให้ชัดเจนและควรจำแนกเอกสารที่ขอ เป็นรายการๆ

๑.๓ ควรให้เหตุผลของการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในคำขอด้วย(กรณีที่มีข้อมูล ตามคำขอมีลักษณะที่อาจไม่ต้องเปิดเผยตามกฎหมาย)

๒) การร้องเรียน

๒.๑ ประชาชนสามารถใช้สิทธิเรียกร้องหน่วยงานของรัฐได้ ถ้าหน่วยงาน ปฏิบัติ ดังนี้

- ไม่ส่งข้อมูลข่าวสารลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา
- ไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูในศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ หน่วยงาน
- นิ่งเฉย ไม่จัดหาข้อมูลให้ตามคำขอ
- ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า
- ไม่ได้รับความสะดวก โดยมีเหตุผลอันสมควร
- ปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลตามที่ขอ แต่ผู้ขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง

๒.๒ คำร้องเรียนต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อ - สกุลผู้ร้องเรียน และเบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้
- ชื่อหน่วยงานที่ร้องเรียน
- การปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายของหน่วยงาน
- เอกสารประกอบการพิจารณา ได้แก่ คำขอ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๓) การดำเนินการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ กับกรณีร้องเรียน แบ่งเป็น

๓.๑ กรณีที่หน่วยงานที่ถูกร้องเรียนได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ จนสามารถแก้ไขปัญหานั้นเป็นกรณีร้องเรียนได้ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ จะได้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องเรียนทราบและยุติเรื่อง

๓.๒ กรณีที่หน่วยงานไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเจ้าหน้าที่ต้องแจ้งเชิญหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนไปชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการฯ ตามกำหนดวันนัดหมาย เพื่อให้แสดงข้อเท็จจริง และเหตุผลในเรื่องที่ถูกร้องเรียนโดยนำข้อมูลตามร้องเรียนไปแสดงต่อคณะอนุกรรมการฯ จากนั้น คณะอนุกรรมการฯ จะมีความเห็นเพื่อแนะนำให้หน่วยงานปฏิบัติให้ถูกต้องทั้งนี้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ โดยคณะอนุกรรมการพิจารณา และให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันกรณีมีเหตุผลจำเป็นให้ขยายเวลาได้แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้ว ไม่เกิน ๖๐ วัน

๓.๓ กรณีที่หน่วยงานปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ขอ และผู้ขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งเชิญหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนไปชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการฯ การดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายข้อมูลข่าวสาร และหรือพร้อมให้เจ้าหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการฯ เข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารว่ามีอยู่จริง หรือตามกำหนดวันนัดหมาย

๔) การยุติเรื่อง

๔.๑ คณะอนุกรรมการฯ แจ้งผลการดำเนินการที่เป็นผลการพิจารณา และมีความเห็นไป ยังผู้ร้องเรียนและหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน

๔.๒ เมื่อหน่วยงานที่ถูกร้องเรียนได้รายงานผลการปฏิบัติแล้วคณะอนุกรรมการฯ จะยุติเรื่องและรายงานให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ทราบ

คำแนะนำการดำเนินการใช้สิทธิร้องเรียน

๑) คณะอนุกรรมการฯ มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานจัดส่งข้อมูลข่าวสาร และหรือเรียกให้ บุคคลไปให้ถ้อยคำภายในกำหนดเวลา

๒) หากไม่ได้รับความร่วมมือ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ โดยคณะอนุกรรมการฯ ใช้อำนาจตามกฎหมายเรียกให้ถ้อยคำภายในกำหนดเวลา

๓) ในการจัดส่งข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานที่ครอบครองข้อมูลมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยเคร่งครัด

๔) กรณีผู้ร้องเรียนไม่ไปให้ถ้อยคำหรือแสดงพยานหลักฐานภายในระยะเวลาที่กำหนดโดย ไม่มีเหตุอันสมควร คณะอนุกรรมการฯ อาจมีความเห็นเพื่อยุติเรื่องก็ได้

๕) เจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ที่ใช้อำนาจเรียกบุคคลไปชี้แจงหรือไม่ส่งเอกสาร ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๖) หากประชาชนใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการแล้วยังไม่ได้รับการดำเนินการ ประชาชนยังไม่อาจใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ต้องใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ก่อน

๗) หลังจากคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ แจ้งความเห็นให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนแล้ว หากยังไม่มีผลการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ประชาชนสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

๘) หากประชาชนมีคำขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐแล้ว ปรากฏว่าได้รับการแจ้งผล ว่าไม่มีข้อมูลตามคำขอ หากไม่เห็นด้วยผู้ขออาจใช้สิทธิร้องเรียนเพื่อให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารฯ ตรวจสอบข้อมูลที่หน่วยงานแจ้งว่าไม่มีดังกล่าว และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบต่อไป

๙) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดเก็บข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการหากมีการสูญหายเสียหายใดๆ แล้วไม่ดำเนินการตามระเบียบ มีผลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องถูกดำเนินการทางวินัยและมีความรับผิดทางละเมิดด้วย

๓.๒ ขั้นตอนการใช้สิทธิอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๕๐

๑. ประชาชนยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ

๒. หน่วยงานของรัฐใช้ดุลพินิจมีคำสั่งเปิดเผยหรือมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอกรณีมีคำสั่งให้เปิดเผยเรื่องเป็นอันยุติ (ต้องแจ้งคำสั่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประชาชนมีคำขอ)

๓. ประชาชนขอข้อมูลยื่นคำอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยต่อประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารราชการ (คำอุทธรณ์ต้องยื่นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้น)

๔. คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดำเนินการพิจารณาวินิจฉัย (ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน กรณีมีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาได้อีก ๓๐ วัน)

๕. คณะกรรมการวินิจฉัยฯ มีคำวินิจฉัยและแจ้งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

๖. หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยโดยเคร่งครัด (ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับความวินิจฉัย)

คำอธิบายการดำเนินการใช้สิทธิอุทธรณ์

๑) การกรอกข้อมูลข่าวสาร

๑.๑ คำขอข้อมูลข่าวสารควรทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียด ชื่อ ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

๑.๒ ระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการให้ชัดเจน ควรจำแนกเอกสารที่ขอเป็น

รายการฯ

๑.๓ ควรให้เหตุผลของการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ไว้ในคำขอด้วย

๒) การอุทธรณ์

๒.๑ ประชาชนสามารถอุทธรณ์ได้ ๓ กรณี ดังนี้

- (๑) คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารราชการ
- (๒) คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผยของข้อมูลผู้มีผลประโยชน์ได้เสีย
- (๓) คำสั่งไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูล

๒.๒ คำอุทธรณ์อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

- (๑) ชื่อ - สกุลผู้อุทธรณ์ (ต้องเป็นบุคคลเดียวกับผู้ขอข้อมูลข่าวสารนั้น) และเบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้
- (๒) ใช้สิทธิอุทธรณ์ในกรณีใด และอุทธรณ์ข้อมูลข่าวสารรายการใด
- (๓) เหตุผลที่ต้องการใช้ข้อมูลข่าวสารและหรือผลกระทบหากไม่ได้ข้อมูลข่าวสารนั้น
- (๔) เอกสารประกอบ ได้แก่ คำขอ คำสั่งมิให้เปิดเผย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

๓) การพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัย ดำเนินกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยตามระเบียบคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่าด้วย อำนาจหน้าที่ วิธีพิจารณาและองค์คณะในการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

๓.๑ แจ้งผู้อุทธรณ์ทราบและให้ใช้สิทธิคัดค้านกรรมการวินิจฉัยภายใน ๑๐ วัน

๓.๒ องค์คณะที่พิจารณามีคำสั่งเรียกให้หน่วยงานจัดส่งเรียกให้หน่วยงานจัดส่งข้อมูลข่าวสาร และหรือเรียกให้บุคคลใดให้ถ้อยคำภายในกำหนดเวลา

๓.๓ กรณีผู้อุทธรณ์ไม่มาให้ถ้อยคำหรือแสดงพยานหลักฐานภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันควรองค์คณะที่พิจารณาก็อาจมีคำสั่งให้จำหน่ายคำอุทธรณ์นั้นได้

๓.๔ เจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ที่ใช้อำนาจเรียกบุคคลมาชี้แจงหรือไม่ส่งเอกสารตามคำขอต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔) คำวินิจฉัย

๔.๑ กฎหมายกำหนดให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ให้เป็นที่สุด แต่ถ้าประชาชนผู้อุทธรณ์ไม่พอใจก็ใช้สิทธิฟ้องศาลปกครองได้

๔.๒ คำวินิจฉัยต้องทำเป็นหนังสือ ประกอบด้วยข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และเหตุผลในการวินิจฉัย

๕) การปฏิบัติตามคำวินิจฉัย

๕.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้

- (๑) หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยโดยเคร่งครัดภายใน ๗ วัน นับแต่ได้รับทราบคำวินิจฉัย

(๒) หากอุปสรรค ขัดข้อง หน่วยงานต้องแจ้งข้อขัดข้องต่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการโดยเร็ว

(๓) หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ใดไม่ปฏิบัติโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษทางวินัยทุกกรณี

๕.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดเป็นหลักการห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีปกครองเพื่อเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัย

๕.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ มีหลักการเช่นเดียวกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒ และวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ความหมายของข้อมูลข่าวสาร /
เหตุผลสำคัญที่ต้องคุ้มครอง
ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๔. ความหมายของข้อมูลข่าวสาร/เหตุผลสำคัญที่ต้องคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๔.๑ ความหมายของข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ระบุว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล ได้แก่ การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม ประวัติการทำงาน ฯลฯ และจะต้องมีสิ่งบ่งชี้ด้วยว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นของบุคคลใดโดยบ่งชี้เป็นชื่อ รหัส หมายเลขประจำตัวรูปถ่าย หรือ สิ่งบ่งชี้อย่างอื่นก็ได้

คำว่า “บุคคล” หมายถึง บุคคลธรรมดาตามมาตรา ๒๑ เท่านั้นไม่รวมถึงนิติบุคคล

๔.๒ เหตุผลสำคัญที่ต้องคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการได้วางหลักเกณฑ์ไว้โดยเฉพาะเกี่ยวกับ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล เพราะปกติคนเราจะเป็นส่วนตัวสูงในการดำรงชีวิตระดับหนึ่งที่ไม่ต้องการให้ผู้อื่นนำไปเปิดเผยต่อสาธารณะ ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่สบายใจหรือรำคาญใจ รวมทั้งเป็นเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับความคุ้มครองความเป็นส่วนตัวด้วย โดยหลักการ หน่วยงานรัฐจะนำไปเปิดเผยโดยที่เจ้าของข้อมูลไม่ยินยอมนั้นไม่ได้ ส่วนความยินยอม สามารถจัดทำไว้ล่วงหน้าหรือจะทำได้เป็นครั้งคราว ที่จะเปิดเผยก็ได้ขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูลข่าวสาร

ทั้งนี้ มีข้อยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยไม่ต้องขอความยินยอมได้ในบางกรณีตามที่กฎหมายกำหนด

๔.๓ สิทธิของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

๑) สิทธิขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร

กรณีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีเหตุอันควรสงสัย หรือตรวจสอบพบว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนที่หน่วยงานของรัฐรวบรวมเก็บไว้มีข้อความส่วนใดที่ไม่ถูกต้องอยู่ด้วย พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารราชการ นี้ได้ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิที่จะขอตรวจสอบ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับตนได้เพราะกฎหมายมีเจตนารมณ์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ จัดเก็บและนำข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาดไปใช้ให้บังเกิดผลร้ายแก่บุคคล นอกจากนี้บุคคล ยังมีสิทธิขอสำเนาข้อมูลข่าวสารนั้นได้ด้วยถ้าข้อมูลข่าวสารนั้นเป็นความลับหน่วยงานของรัฐอาจปฏิเสธไม่ให้ตรวจดูได้ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องตรวจสอบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่จัดเก็บไว้ ให้ตรงกับความเป็นจริงอยู่เสมอ และพยายามเก็บข้อมูลจากเจ้าของ ข้อมูลโดยตรง

๒) สิทธิขอแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน

ถ้าบุคคลใดพบว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้อง ผู้นั้นมีสิทธิทำคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขข้อมูลข่าวสารนั้น ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณา และแจ้งผลให้ผู้นั้นทราบโดยไม่ชักช้า

๓) สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ยอมปฏิบัติตามคำขอแก้ไข ผู้มีคำขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ วินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งถ้าคณะกรรมการวินิจฉัย ได้วินิจฉัยเช่นใดหน่วยงานของรัฐก็ต้องปฏิบัติตาม

๔) สิทธิขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนแนบไว้กับข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้

ไม่ว่าจะมีการอุทธรณ์คำสั่งของหน่วยงานของรัฐหรือไม่ หรือผลการพิจารณาอุทธรณ์จะเป็นเช่นใดเจ้าของข้อมูลมีสิทธิขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้ ทั้งนี้การให้หมายเหตุไว้ เป็นวิธีการสุดท้ายกรณีที่ผู้ขอแก้ไขสามารถพิสูจน์ความถูกต้องได้ชัดเจนและหน่วยงานยืนยันว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในครอบครองนั้น ถูกต้องสมบูรณ์แล้ว เพื่อจะเตือนให้ผู้นำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นมาใช้ได้ระหนักและใช้ดุลพินิจโดยระมัดระวังว่าที่ถูกต้องเป็นเช่นใด

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยปราศจากความยินยอมของเจ้าของข้อมูล จะทำได้ต่อเมื่อเข้าข่ายกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ เท่านั้น เช่น การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานของตนเองเพื่อนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ การใช้ข้อมูลตามปกติเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล ต่อศาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐ/หน่วยงานของรัฐรวมทั้งบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายในการขอข้อเท็จจริง เป็นต้น

เมื่อทราบถึงหลักการและสิทธิส่วนบุคคลที่มีอยู่แล้วหากเกิดปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่ถูกละเมิดหรือไม่ถูกต้องก็อย่าลืมใช้สิทธิกันทั้งนี้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของตัวเอง

ข้อมูลข่าวสารราชการมีประโยชน์ ต่อประชาชนอย่างไร

๕. ข้อมูลข่าวสารราชการมีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร

ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการมี พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ นั้น ก็คือ ประชาชนจะมีสิทธิได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของราชการ เพื่อนำข้อมูลข่าวสารนั้นมาใช้ประโยชน์ต่อผู้ที่ขอเองหรือต่อประชาชนคนอื่น

ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการทั้งประโยชน์ต่อตนเองโดยตรง และต่อส่วนรวมโดยอ้อม ดังนี้

๕.๑ ประโยชน์ต่อตนเองโดยตรง

เป็นประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ตัวประชาชนแต่ละคน รวมทั้ง ครอบครัว ญาติพี่น้อง ชุมชน หรือองค์กรที่ประชาชนคนนั้นเกี่ยวข้อง เช่น

- ได้รับความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารบุคคล คือ ข้อมูลส่วนตัวของแต่ละคน เช่น บุคคลแต่ละคนมีสิทธิได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและขอแก้ไขข้อมูลของตนเองให้ถูกต้อง หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต่อผู้อื่นได้ ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากบุคคลเจ้าของข้อมูล นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐต้องจัดระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันการใช้อข้อมูลที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายแก่บุคคลเจ้าของข้อมูล

- ได้รับความคุ้มครองในข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น บุคคลมีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจกระทบประโยชน์ได้เสียของตนได้ บุคคลมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพของตน เป็นต้น

๕.๒ ประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยอ้อม

นอกจากประโยชน์ต่อบุคคลแต่ละคนโดยตรงแล้วการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะขึ้นหลายประการ และสร้างความโปร่งใสในการทำงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทาง การเมืองการปกครองและพัฒนาระบบประชาธิปไตย เช่น

- สร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานของรัฐ

กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการสามารถช่วยเปลี่ยนแปลง ทศนคติ ความคิด ความเห็น หรือค่านิยมการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และหน่วยงานของรัฐ ให้มุ่งสู่ความเชื่อมั่นในหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และหลักความโปร่งใส เช่น เจ้าหน้าที่รัฐสามารถแจ้งให้ผู้อาจได้รับผลกระทบจากการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเข้ามาคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลของราชการได้

- เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการสามารถช่วยเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง เพื่อพัฒนาระบบการเมืองและระบบการบริหารประเทศให้มีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น เช่น ประชาชนมีสิทธิตรวจสอบข้อมูลนโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณที่กำลังดำเนินการสัญญาสัมปทาน มติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

- พัฒนาระบบประชาธิปไตย

เมื่อสามารถสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองแล้ว ผลอันสำคัญที่ตามมาอย่างหมายถึง การพัฒนาระบบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น โดยประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างแท้จริง สามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานของรัฐได้ตลอดจนมีส่วนร่วมเสนอแนะให้เห็นเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐได้ด้วย

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
พ.ศ. ๒๕๔๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐
เป็นปีที่ ๕๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

นุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติหรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สิ่งที่สามารถเข้าใจหรือรู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าการสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์การควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

“ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และนิติบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือให้ถือว่าใบหุ้นนั้นคนต่างด้าวเป็นผู้ถือ

(๒) สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

(๓) สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว

(๔) นิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง ถ้าเข้าไปเป็นผู้จัดการหรือกรรมการ สมาชิก หรือมีทุนในนิติบุคคลอื่น ให้ถือว่าผู้จัดการหรือกรรมการ หรือสมาชิก หรือเจ้าของทุนดังกล่าวเป็นคนต่างด้าว

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้นในสังกัดสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ และให้คำปรึกษาแก่เอกชนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๗ หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๕) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้รับการจัดพิมพ์เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๘ ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ตามมาตรา ๗ (๔) ถ้ายังไม่ได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะนำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะารู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว

(๒) นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๗ (๔)

(๓) แผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ

(๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผลกระทบถึงสิทธิหน้าที่ของเอกชน

(๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงตามมาตรา ๗ วรรคสอง

(๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนหรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ

(๗) มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้ระบุรายชื่อรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณาไว้ด้วย

(๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ อยู่ด้วย ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้น

บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีที่สมควรหน่วยงานของรัฐโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ในการนี้ให้คำนึง ถึงการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรานี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ บทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

มาตรา ๑๑ นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว หรือที่มีการจัดให้ประชาชนได้ค้นคว้าตามมาตรา ๒๖ แล้ว ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการและคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ข้อมูลข่าวสารของราชการใดมีสภาพที่อาจบอบสลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจะจัดทำสำเนาไว้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้อีก

ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐจัดให้ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่แล้วในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ มิใช่เป็นการต้องไปจัดทำ วิเคราะห์ จำแนก รวบรวม หรือจัดให้มีขึ้นใหม่ เว้นแต่เป็นการแปรสภาพเป็นเอกสารจากข้อมูลข่าวสารที่บันทึกไว้ในระบบการบันทึกภาพหรือเสียง ระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอื่นใด ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกำหนด แต่ถ้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ากรณีที่ขออนุญาตนั้นมิใช่การแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้า และเป็นเรื่องที่จำเป็นเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพสำหรับผู้นั้นหรือเป็นเรื่องที่จะเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ หน่วยงานของรัฐจะจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้ก็ได้

บทบัญญัติวรรคสามไม่เป็นการห้ามหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการใดขึ้นใหม่ให้แก่ผู้ร้องขอ หากเป็นการสอดคล้องด้วยอำนาจหน้าที่ตามปกติของหน่วยงานของรัฐนั้นอยู่แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดหาข้อมูลข่าวสารให้ตามมาตรานี้ โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๑ แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลาง หรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำ เพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา ๑๖ ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๗ หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา ๙ หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าหรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

หมวด ๒ ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๔ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเห็นหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิ

ส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดให้พระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่ากรณีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และสมควรมีวิธีการรักษาให้รั่วไหลให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ผู้ที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือผู้ที่ทราบว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของตน มีสิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้โดยทำเป็นหนังสือถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ

ในกรณีที่มีการคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องพิจารณาคำคัดค้านและแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้คัดค้านทราบโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มิได้สั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นมิได้จนกว่าจะล่วงพ้นกำหนดเวลาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ หรือจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นได้แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา ๑๗ ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้นโดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ การพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่มีคำสั่งมิให้เปิดเผยนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือศาลก็ได้ จะต้องดำเนินการกระบวนการพิจารณาโดยมิให้ข้อมูลข่าวสารนั้นเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดที่ไม่จำเป็นแก่การพิจารณาและในกรณีที่จำเป็นจะพิจารณาลับหลังคู่กรณีหรือคู่ความฝ่ายใดก็ได้

มาตรา ๒๐ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด แม้จะเข้าข่ายต้องมีความรับผิดชอบตามกฎหมายใดให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับผิดชอบหากเป็นการกระทำโดยสุจริตในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบตามมาตรา ๑๖

(๒) ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีคำสั่งให้เปิดเผยเป็นการทั่วไปหรือเฉพาะแก่บุคคลใด เพื่อประโยชน์อันสำคัญยิ่งกว่าที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ หรือชีวิต ร่างกาย สุขภาพ หรือประโยชน์อื่นของบุคคล และคำสั่งนั้นได้กระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในการนี้จะมีการกำหนดข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเหมาะสมก็ได้

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้หน่วยงานของรัฐพ้นจากความรับผิดชอบตามกฎหมายหากจะพึงมีในกรณีดังกล่าว

หมวด ๓ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์แห่งหมวดนี้ “บุคคล” หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

มาตรา ๒๒ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง อาจออกระเบียบโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่มีให้นำบทบัญญัติวรรคหนึ่ง (๓) ของมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานดังกล่าวก็ได้

หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นที่จะกำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งนั้น ต้องเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งการเปิดเผยประเภทข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง (๓) จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา ๒๓ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น และยกเลิกการจัดให้มีระบบดังกล่าวเมื่อหมดความจำเป็น

(๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งดังต่อไปนี้

- (ก) ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
- (ข) ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- (ค) ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
- (ง) วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
- (จ) วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล
- (ฉ) แหล่งที่มาของข้อมูล
- (๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ
- (๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

ในกรณีที่เก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบล่วงหน้าหรือพร้อมกับการขอข้อมูลถึงวัตถุประสงค์ที่จะนำข้อมูลมาใช้ ลักษณะการใช้

ข้อมูลตามปกติ และกรณีที่ขอข้อมูลนั้นเป็นกรณีที่สามารถให้ข้อมูลได้ด้วยความสมัครใจหรือเป็นกรณีมีกฎหมายบังคับ

หน่วยงานของรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีมีการให้จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใดซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยดังต่อไปนี้

(๑) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้วยการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด

(๕) ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เพื่อการตรวจดูคุณค่าในการเก็บรักษา

(๖) ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใดก็ตาม

(๗) เป็นการให้ซึ่งจำเป็น เพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล

(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

(๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้มีการจัดทำบัญชีแสดงการเปิดเผยกำกับไว้กับข้อมูลข่าวสารนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจดูหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปิดเผยรายงานการแพทย์ที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้ากรณีมีเหตุอันควรเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเปิดเผยต่อเฉพาะแพทย์ที่บุคคลนั้นมอบหมายก็ได้

ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนส่วนใดไม่ถูกต้องตามที่จริง ให้มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนนั้นได้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารให้ตรงตามที่มีคำขอ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสาร โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ และไม่ว่ากรณีใดๆ ให้เจ้าของข้อมูลมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหมายเหตุคำขอของตนแนบไว้กับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้

ให้บุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวงมีสิทธิดำเนินการตามมาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรานี้แทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือเจ้าของข้อมูลไม่ถึงแก่กรรมได้แล้ว

หมวด ๔ เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา ๒๖ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกประเภท ดังนี้

(๑) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๔ เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี

(๒) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๑๕ เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๓) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร

(๔) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารนั้นยังไม่ควรเปิดเผย โดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

หมวด ๕

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณและผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐ และภาคเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกเก้าคนเป็นกรรมการ

ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สอดส่องดูแล และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ

(๓) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกา และการออกกฎกระทรวง หรือระเบียบของคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา ๑๓

(๕) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(๗) ดำเนินการเรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง ผู้ที่พ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๒๗ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๑ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดมาให้อัยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มิคำขอไม่ว่าจะเป็นกรณีมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๕ ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้ และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๓๔ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้และให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจ และการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะหนึ่งๆ ประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามคน และให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีพิจารณาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐแห่งใด กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารซึ่งมาจากหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเข้าร่วมพิจารณาด้วยไม่ได้

กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร จะเป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการไม่ได้

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาส่งคำอุทธรณ์ให้คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแต่ละสาขาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการได้รับคำอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ให้นำความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร แต่ละสาขาวิธีพิจารณาและวินิจฉัย และองค์คณะในการพิจารณาและวินิจฉัย ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และบทกำหนดโทษที่ประกอบกับบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยอนุโลม

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๒ บทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้หน่วยงานของรัฐจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการจะได้อำหนด

มาตรา ๔๓ ให้ระบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ยังคงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๑๖ จะได้อำหนดเป็นอย่างอื่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ในระบอบประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น สมควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือต่อประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนมีโอกาสรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้อีกประการหนึ่งด้วย ประกอบกับสมควรคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการไปพร้อมกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

แบบฟอร์มคำร้องขอข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ด
(ภาษาไทย)

เลขที่.....

คำร้องขอข้อมูลข่าวสาร
เทศบาลนครปากเกร็ด

ส่วนที่ 1

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... อายุ..... ปี

อาชีพ..... หน่วยงาน/สถาบัน.....

ที่อยู่.....

ชื่ออาคาร..... ห้องเลขที่..... ชั้นที่..... หมู่บ้าน.....

เลขที่..... ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ที่สะดวกติดต่อได้ในเวลา 8.30 - 16.30 น. โทรศัพท์.....

โทรศัพท์มือถือ..... อีเมล.....

มีความประสงค์ขอข้อมูลข่าวสาร

เรื่อง 1.

2.

3.

เหตุผลในการขอ

() ใช้เพื่อเผยแพร่ () ใช้จัดงานนิทรรศการ () ใช้เพื่อการเรียนการสอน

() ใช้เพื่อการศึกษางาน () ใช้เพื่อฝึกอบรม () ใช้เพื่อการประชุม

() ใช้เป็นเอกสารอ้างอิง () ใช้เป็นพยานเอกสารของศาล

() อื่นๆ โปรดระบุ

โดยจะขอ

() สำเนาเอกสาร () สำเนาเอกสารมีคำรับรองถูกต้อง

() รับทราบข้อมูล () ขอเอกสาร/สื่อประชาสัมพันธ์

() อื่นๆ โปรดระบุ

ลงชื่อ.....

(.....)

...../...../.....

สำหรับเจ้าหน้าที่ หน้า 2 ด้านหลัง

-2-

ส่วนที่ 2 ความเห็นของเจ้าหน้าที่ประสานงานภายนอก/ภายใน เรียน..... ข้อมูลข่าวสารตามคำร้องอยู่ในความรับผิดชอบของสำนัก/กองซึ่งเป็นการขอข้อมูลข่าวสาร () ปกติ ตามมาตรา..... แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ผู้อนุญาต คือ ผู้รับรองสำเนา คือ ข้าราชการผู้รับผิดชอบข้อมูลข่าวสารตั้งแต่ระดับ ปฏิบัติงาน/ปฏิบัติการ ขึ้นไป () ตามหมายเรียกขานเอกสารของศาล ผู้อนุญาต คือ นายกเทศมนตรี ผู้รับรองสำเนา คือ ข้าราชการผู้รับผิดชอบข้อมูลข่าวสารตั้งแต่ระดับ ชำนาญงาน/ชำนาญการ ขึ้นไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา	ส่วนที่ 3 คำสั่งผู้อนุญาต () อนุญาต () ไม่อนุญาต () ไม่มีข้อมูลตามคำร้อง เหตุผล
ลงชื่อ..... (.....) /...../.....	ลงชื่อ..... (.....) /...../.....

แบบฟอร์มคำร้องขอข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ด
(ภาษาอังกฤษ)

NO.

Information Request Form
Pakkret Municipality

Part 1

I, (Mr./Mrs./Miss.) Age.....

Occupation.....Organization/Institution.....

Address

Building name.....Room No.Floor.....Village.....

No.Alley.....Street/Road.....Sub-district.....

District.....Province.....Postal code.....

Contact number at working hours (8.30-16.30).....Fax Number.....

Mobile phone Number.....Email.....

Wish to have an information

- 1.....
- 2.....
- 3.....

Reason

- () for dissemination () for exhibition () for academic purpose
() for job learning () for training/seminar () for meeting
() for reference () for documentary evidence
() other.....

Type (s) of Document (s)

- () Photocopy of document/s () Certified photocopy of document/s
() Information/data recognized () ask for the documents/Media Relations
() other

Signed.....

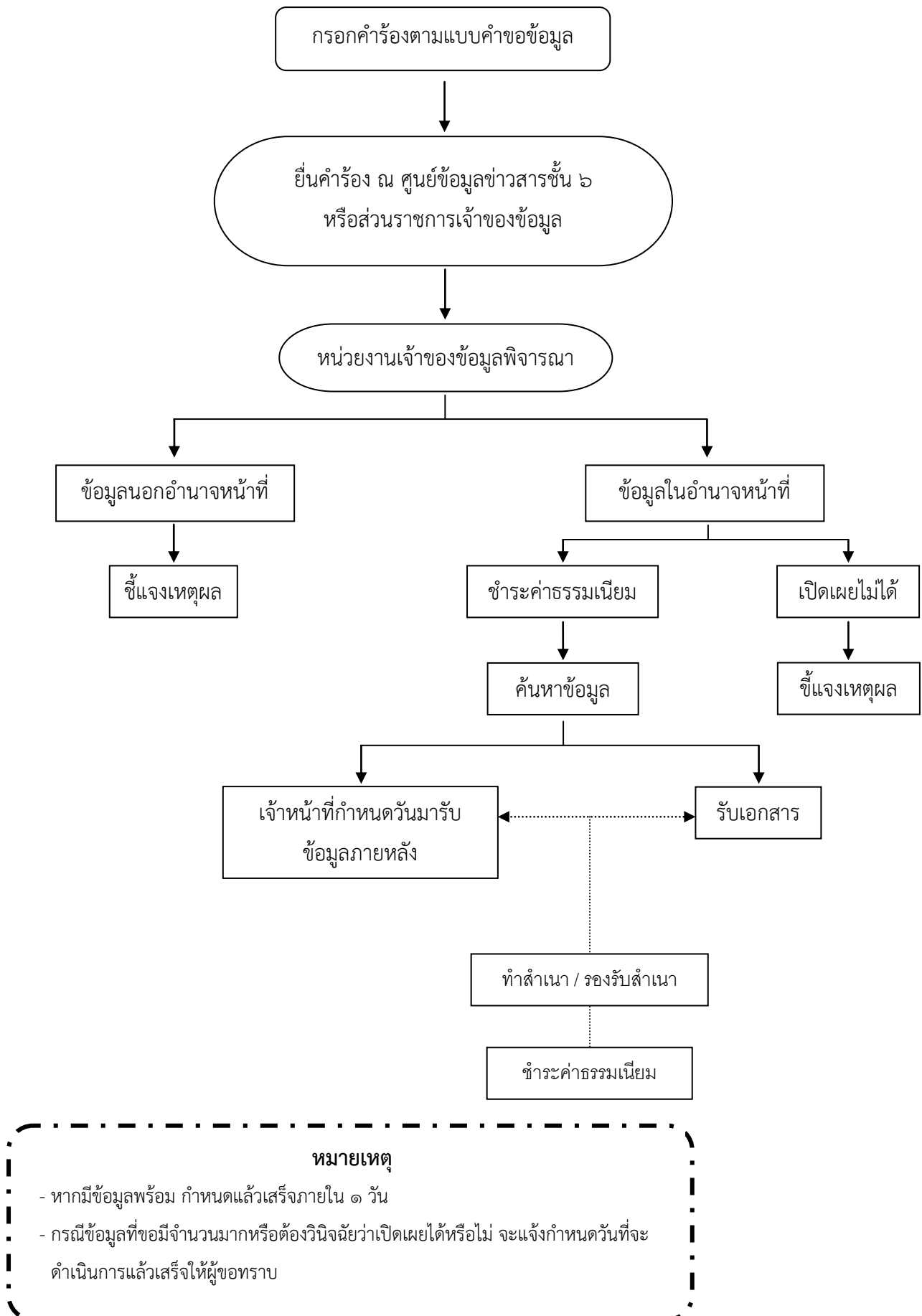
(.....)

Date...../...../.....

For official use page 2

Part 2 Comment of the coordinating official To..... The requested information is under the responsibility of division ofwhich is () general information by Section..... of the official information Act , B.E. 2540 Name of authority..... -The information must be certified by a person whose position is practitioner level or higher () information requested as per court's order -Authorizer is Mayor Pakkretcity -The information must be certified by a person whose position is professional level or higher Sincerely yours,	Part 3 Authorizer' s order () Approved () Not Approved () No information as requested Reason,
Signed..... (.....) Date...../...../.....	Signed..... (.....) Date/...../.....

ขั้นตอนการขอรับบริการข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ด

ขั้นตอนการขอรับบริการข้อมูลข่าวสารเทศบาลนครปากเกร็ด

กรอกคำร้องตามแบบ
คำขอข้อมูล

ยื่นคำร้อง ณ ศูนย์ข้อมูล
ข่าวสารชั้น ๖ หรือส่วนราชการ
เจ้าของข้อมูล

หน่วยงานเจ้าของข้อมูล
ลงเลขาฯ และเสนอ
ผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณา

ชำระค่าธรรมเนียม
(ถ้ามี)

ค้นหาข้อมูล

รับเอกสาร

